

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

PROGRAM POTPORE ZA UNAPRJEĐENJE UZGOJA OVACA I KOZA
ZA RAZDOBLJE OD 2024. DO 2026. GODINE

Zagreb, veljača 2024. godine

Sadržaj

1. UVOD	3
2. PRAVNA OSNOVA	3
3. TRAJANJE PROGRAMA	4
4. CILJ I OPRAVDANOST PROGRAMA	4
5. PRIHVATLJIVI KORISNICI POTPORE	4
6. MJERA U PROVEDBI PROGRAMA	4
7. PRIHVATLJIVA GRLA.....	5
8. PRORAČUN ZA PROVEDBU PROGRAMA.....	5
9. PROVEDBA PROGRAMA	6

1. UVOD

Ovčarska i kozarska proizvodnja su stočarske grane koje se sve više razvijaju u Republici Hrvatskoj, a čiji je dominantni proizvodni cilj proizvodnja mesa, ponajviše janjetine i jaretine, te mlijeka koje se plasira u registrirane sirane ili izravno prerađuje na obiteljskom gospodarstvu. Unatoč rastućem interesu, to je proizvodnja na čijem razvoju je i dalje potrebno sustavno raditi kroz unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza kroz provedbu uzgojno selekcijskih mjera radi postizanja pozitivnih učinaka na proizvodnost cjelokupne populacije ovaca i koza.

U Republici Hrvatskoj se uzgaja gotovo 600.000 grla ovaca i oko 70.000 koza starijih od godinu dana, od čega je uzgojno valjanih 41.768 grla ovaca i 8.190 grla koza koje sudjeluju u provedbi uzgojnih programa. Sudjelovanje u provedbi uzgojnih programa podrazumijeva plansko vođenje uzgoja, poboljšavanje određenih proizvodnih osobina, izbjegavanje uzgoja u srodstvu i pojave genetskih anomalija, odnosno stvaranje jedinki genetskog potencijala veće proizvodne učinkovitosti u proizvodnji mesa i mlijeka. Kontrola proizvodnosti provodi se u skladu s preporukama međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja ICAR, a ista uključuje osobine plodnosti, performance test i kontrolu mliječnosti.

Uzgojno selekcijski rad i stvaranje novih generacija životinja poželjnih proizvodnih osobina provodi se kod 23 pasmine ovaca, 9 izvornih i 14 inozemnih, te 8 pasmina koza, 3 izvorne i 5 inozemne, no još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini. Uzgojno selekcijski rad predstavlja skup zootehničkih postupaka koji se provode u cilju poboljšanja osobina vanjštine te unaprjeđenja proizvodnosti ovaca i koza. Sudjelovanjem u provedbi uzgojnih programa, uz poboljšanu hranidbu i uvjete držanja te ulaganjem dodatnog utroška vremena i rada, uzgajivači izravno utječu na uspješnost njegove provedbe, odnosno postizanje zadanih ciljeva i očuvanje uzgojno valjanih populacija ovaca i koza.

Uzgojno valjanu populaciju ovaca i koza koje sudjeluju u provedbi uzgojnih programa čine muške i ženske rasplodne jedinke, natprosječnih poželjnih osobina koje se prate u sustavima kontrole proizvodnosti. Uzgojno valjanim stadom ovaca i koza smatraju se rasplodna stada čiji vlasnici se pridržavaju propisanih mjera i postupaka kojima se želi postići zadani uzgojni cilj. Proizvodnjom rasplodnog uzgojno valjanog podmlatka i njihovom disperzijom u širu populaciju određene pasmine utječe se na proizvodnost cjelokupne populacije ovaca i koza.

Sudjelovanjem u provedbi uzgojnih programa, ulaganjem dodatnog utroška vremena i rada, uzgajivači izravno utječu na uspješnost njegove provedbe, odnosno postizanje zadanih ciljeva i očuvanje uzgojno valjanih populacija ovaca i koza.

U okviru ovog Programa, potpora se dodjeljuje za unaprjeđenje uzgoja uzgojno valjanih ženskih rasplodnih grla mesnih, mliječnih i kombiniranih pasmina ovaca i koza upisanih u pasminske matične knjige te uzgojno valjanih rasplodnih muških grla upisanih u pasminske matične knjige, testiranih na vlastiti rast i razvoj i pozitivno ocijenjenih.

2. PRAVNA OSNOVA

Program potpore za unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza za razdoblje od 2024. do 2026. godine (u daljnjem tekstu: Program) donosi se na temelju članka 39. Zakona o poljoprivredi („Narodne

novine“, br. 118/18., 42/20. i 127/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 52/21, 152/22.).

Potpore iz Programa dodjeljuje se u skladu s Uredbom Komisije (EZ) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore de minimis u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2023/2391 od 4. listopada 2023. o izmjeni uredbi (EU) br. 717/2014, (EU) br. 1407/2013, (EU) br. 1408/2013 i (EU) br. 360/2012 u pogledu de minimis potpora za preradu i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture te Uredbe (EU) br. 717/2014 u pogledu ukupnog iznosa de minimis potpora dodijeljenih jednom poduzetniku, njezina razdoblja primjene i drugih pitanja.

3. TRAJANJE PROGRAMA

Program se provodi u razdoblju od 2024. do 2026. godine, odnosno od dana donošenja Programa do 31. prosinca 2026. godine.

4. CILJ I OPRAVDANOST PROGRAMA

Cilj Programa je pružiti financijsku potporu uzgajivačima ovaca i koza uključenima u provedbu uzgojnih programa uzgoja ovaca i/ili koza nadoknadom dijela troškova proizvodnje.

Provedbom ovog Programa želi se unaprijediti provedba uzgojnih programa uzgoja ovaca i/ili koza, povećati broj uzgojno valjanih grla ovaca i koza, povećati proizvodnost u populacijama ovaca i koza, potaknuti konkurentnost ovčarske i kozarske proizvodnje, osigurati likvidnost poljoprivrednih gospodarstava te poboljšati status poljoprivrednika u vrijednosnom lancu.

5. PRIHVATLJIVI KORISNICI POTPORE

Prihvatljivi korisnici Programa su poljoprivrednici u smislu članka 3. stavka 1. točke a. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18., 42/20., 127/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 52/21., 152/22.) upisani u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koji sudjeluju u provedbi uzgojnih programa određene pasmine ovaca i/ili koza.

Korisnici potpore dužni su se pridržavati biosigurnosnih mjera određenih „Naredbom o provedbi i financiranju mjera sprječavanja, kontrole i nadziranja bolesti životinja na području Republike Hrvatske“.

6. MJERA U PROVEDBI PROGRAMA

U okviru Programa omogućiti će se potpora uzgajivačima koji sudjeluju u provedbi pasminskih uzgojnih programa ovaca i/ili koza.

7. PRIHVATLJIVA GRILA

Za potporu su prihvatljiva **ženska grla mesnih i/ili kombiniranih pasmina ovaca** (creska ovca, dubrovačka ovca - ruda, lička pramenka, dalmatinska pramenka, rapska ovca, krčka ovca, cigaja, travnička pramenka, merinolandschaf, suffolk, romanovska ovca, solčavsko-jezerska ovca, ile de france, clun forest, kamerunska ovca, berrichon du cher, dorper, texel, kerry hill) i **koza** (burska koza, istarska koza, hrvatska bijela koza i hrvatska šarena koza) koja:

- sudjeluju u provedbi pasminskih uzgojnih programa, a što se dokazuje upisom grla u pasminske matične knjige
- se na dan 1. listopada tekuće godine u kojoj se podnosi zahtjev za potporu nalaze na gospodarstvu i stara su najmanje 12 mjeseci
- imaju prijavljeno janjenje/jarenje u JRDŽ u 12 mjeseci koji prethode datumu 1. listopada tekuće godine u kojoj se podnosi zahtjev za potporom.

Za potporu su prihvatljiva **ženska grla mliječnih i/ili kombiniranih pasmina ovaca** (paška ovca, istarska ovca, istočnofrizijska ovca, lacaune) i **koza** (alpina, sanska koza, murciano-granadina i anglo nubijska) koja:

- sudjeluju u provedbi uzgojnih programa uzgoja ovaca i/ili koza, a što se dokazuje upisom grla u pasminske matične knjige
- se na dan 1. listopada godine u kojoj se podnosi zahtjev za potporu nalaze na gospodarstvu i stara su najmanje 12 mjeseci
- imaju prijavljeno janjenje/jarenje u JRDŽ u 12 mjeseci koji prethode datumu 1. listopada tekuće godine u kojoj se podnosi zahtjev za potporom.

Od ukupnog broja prihvatljivih grla mliječnih i/ili kombiniranih pasmina ovaca i koza, na dan 1. listopada godine u kojoj se podnosi zahtjev za potporom, mora biti najmanje 70% grla koja sudjeluju u kontroli mliječnosti.

Za potporu su **prihvatljiva muška grla**, odnosno uzgojno valjani ovnovi i jarčevi, koji:

- su testirani i pozitivno ocijenjeni na vlastiti rast i razvoj
- sudjeluju u provedbi uzgojnih programa uzgoja ovaca i/ili koza određene pasmine, a što se dokazuje upisom u pasminske matične knjige
- se nalaze na gospodarstvu korisnika na dan 01. listopada u godini podnošenja zahtjeva za potporu

Jedinični iznos potpore po grlu utvrđuje se temeljem ukupnog broja prihvatljivih grla za potporu i visine sredstava predviđenih Programom. Jedinični iznos potpore ne može biti veći od 17,00 eura po prihvatljivom uzgojno valjanom grlu ovaca ili koza.

8. PRORAČUN ZA PROVEDBU PROGRAMA

Ukupna financijska sredstva za provedbu Programa iznose 996.000,00 eura za trogodišnje razdoblje i osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2024. godinu i

projekcijama za 2025. i 2026. godinu unutar financijskog plana Ministarstva poljoprivrede, na stavci T820072 Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi, odnosno 332.000,00 eura po godini provedbe.

9. PROVEDBA PROGRAMA

Provedba Programa propisat će se Pravilnikom, a provoditi će ga Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Pravilnikom će se propisati uvjeti prihvatljivosti, razdoblje i način podnošenja zahtjeva za potporu, administrativna kontrola, isplata i povrat sredstava.